

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

P9_TA(2022)0262

Nielegalne pozyskiwanie drewna w UE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie nielegalnego pozyskiwania drewna w UE (2022/2523(RSP))

(2023/C 32/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 227 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 4, 191, 230 i 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiające obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna⁽¹⁾ (unijne rozporządzenie w sprawie drewna),
- uwzględniając dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko⁽³⁾,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1367/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie zastosowania postanowień Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Wspólnoty⁽⁴⁾ (rozporządzenie w sprawie konwencji z Aarhus),
- uwzględniając postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego INFR(2020)2033 zawarte w cyklu Komisji dotyczącym uchybienia zobowiązaniom z dnia 12 lutego 2020 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. zatytułowany „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia” (COM(2020)0380),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 16 lipca 2021 r. pt. „Nowa strategia leśna UE 2030” (COM(2021)0572),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 17 listopada 2021 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udostępniania na rynku unijnym i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 995/2010 (COM(2021)0706), w celu ograniczenia wylesiania i degradacji lasów w wyniku działań UE,
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 15 grudnia 2021 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne i zastępujący dyrektywę 2008/99/WE (COM(2021)0851) oraz towarzyszący mu komunikat (COM(2021)0814),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1767 z dnia 6 października 2021 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1367/2006 w sprawie zastosowania postanowień Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Wspólnoty⁽⁵⁾,
- uwzględniając skierowane do Komisji pytanie dotyczące nielegalnego pozyskiwania drewna w UE (O-000020/2022 – B9-0016/2022),

⁽¹⁾ Dz.U. L 295 z 12.11.2010, s. 23.

⁽²⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

⁽³⁾ Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 264 z 25.9.2006, s. 13.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 356 z 8.10.2021, s. 1.

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

- uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
 - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Petycji,
- A. mając na uwadze, że Komisja Petycji otrzymała petycje nr 0289/2015, 0625/2018, 1248/2019, 0408/2020, 0722/2020 i 1056/2021, w których wyrażono obawy dotyczące zwiększonego nielegalnego pozyskiwania drewna w UE oraz konkretnych przypadków tego procederu naruszających prawodawstwo UE w zakresie ochrony środowiska w niektórych państwach członkowskich, w tym we wszystkich pozostałych jeszcze w Europie lasach pierwotnych i starodrzewach, oraz wezwano do wprowadzenia środków zapobiegawczych w celu zmniejszenia ryzyka i skali szkód w środowisku oraz zagrożeń dla życia i dobrostanu ludzi;
- B. mając na uwadze, że nielegalne pozyskiwanie drewna jest działalnością budzącą poważne obawy, która prowadzi do szkód w środowisku, utraty różnorodności i degradacji ekosystemu, pustynnienia i erozji gleby powodujących klęski żywiołowe, takie jak osuwiska, oraz doprowadziła do zniszczenia lub naruszenia kilku obszarów Natura 2000 oraz lasów pierwotnych i starodrzewów; mając na uwadze, że nielegalne pozyskiwanie drewna może prowadzić do wyginięcia chronionych gatunków i konkretnych siedlisk różnych gatunków roślin i zwierząt, ponieważ osoby zaangażowane w nielegalną działalność zwykle nie przestrzegają przepisów chroniących cenne zasoby leśne;
- C. mając na uwadze, że według szacunków Europolu przestępstwa przeciwko środowisku są tak intratne jak handel narkotykami, ale wiążą się z o wiele niższym ryzykiem wykrycia i ukarania ⁽⁶⁾;
- D. mając na uwadze, że nielegalne pozyskiwanie drewna jest głównym czynnikiem degradacji lasów, wylesiania i zmiany klimatu przyczyniającym się do pogorszenia jakości powietrza; mając na uwadze, że nielegalne pozyskiwanie drewna stanowi od 15 % do 30 % międzynarodowej produkcji drewna i ma dalsze konsekwencje dla środowiska, społeczeństwa i gospodarki; mając na uwadze, że nielegalne pozyskiwanie drewna pozostaje w dużej mierze niewykryte, przez co utrudnia wysiłki UE na rzecz osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu, europejskiego prawa klimatycznego oraz strategii na rzecz bioróżnorodności; mając na uwadze, że nielegalne pozyskiwanie drewna bardzo często ma miejsce w lasach w UE, które mają najwyższą jakość i są najlepiej zachowane;
- E. mając na uwadze, że produkty nielegalnego pozyskiwania drewna są sprzedawane w UE jako drewno certyfikowane ⁽⁷⁾; mając na uwadze, że główne istniejące systemy certyfikacji nie są w stanie w pełni spełnić wymogów obowiązującego prawodawstwa; mając na uwadze, że główne systemy ocenione w sprawozdaniu Komisji z lipca 2021 r. w sprawie systemów certyfikacji i weryfikacji w sektorze leśnym zawierają luki w definicjach legalności, a ich wymogi prawne mają ograniczony zakres lub niejednoznaczny charakter; mając na uwadze, że chociaż zapewniają one systematyczne podejście do przenoszenia roszczeń w całym łańcuchu dostaw, w większości przypadków nie przewidują systematycznej możliwości weryfikacji – w czasie rzeczywistym lub w inny sposób – transakcji dotyczących wolumenu, gatunków i jakości między podmiotami, co sprawia, że systemy są podatne na manipulację i oszustwa; mając na uwadze, że wszystkie główne systemy certyfikacji mają trudności przy wykrywaniu i skutecznym rozwiązywaniu problemów związanych z korupcją, istniejące systemy wykrywania przypadków korupcji są stosunkowo ograniczone i w niewielkim stopniu uwzględniają ryzyko oszustwa ⁽⁸⁾;
- F. mając na uwadze, że lasy są pochłaniaczami dwutlenku węgla, które pomagają w walce ze zmianą klimatu;
- G. mając na uwadze, że nielegalne pozyskiwanie drewna ma poważne negatywne skutki społeczno-gospodarcze, gdyż lokalne i odpowiedzialne społeczności pozbawia się środków do życia ekonomicznego ze względu na nielegalny obrót nielegalnie wyciętym drewnem, co z kolei sprzyja przestępczości i ma szkodliwy wpływ na zrównoważony rozwój lokalny i legalne przedsiębiorstwa; mając na uwadze, że nielegalne pozyskiwanie drewna często łączy się z uchylaniem się od opodatkowania, które pozwala nielegalnym przedsiębiorstwom zajmującym się pozyskiwaniem drewna obniżyć wartość rynkową produktów leśnych, co prowadzi do naruszenia równowagi rynkowej i nieuczciwej konkurencji; mając na uwadze, że nielegalne pozyskiwanie drewna generuje straty w dochodach państwa w postaci utraconych podatków i ceł oraz przyczynia się do wzrostu kosztów zarządzania lasami i kosztów transakcyjnych; mając na uwadze, że drewno jest często pozyskiwane w jednym państwie członkowskim, lecz sprzedawane w innym; mając na uwadze, że większość nielegalnego drewna jest sprzedawana i wykorzystywana jako legalnie pozyskane drewno;

⁽⁶⁾ <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/environmental-crime>

⁽⁷⁾ W nocie informacyjnej dla właściwych organów wdrażających rozporządzenie w sprawie drewna czerwiec-wrzesień 2020 r. czytamy: „Chociaż drewno dostarczane firmie IKEA przez VGSM było certyfikowane przez Forest Stewardship Council (FSC), w raporcie stwierdzono, że ponad połowa drewna pozyskanego w miejscowości Velyky Bychkiv od kwietnia do czerwca 2018 r. nie spełniała standardów FSC i w rzeczywistości pochodziła z nielegalnego wyrębu”.

⁽⁸⁾ Komisja Europejska, sprawozdanie: „Badanie dotyczące systemów certyfikacji i weryfikacji w sektorze leśnym i w odniesieniu do produktów drewnopochodnych”, lipiec 2021 r.

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

- H. mając na uwadze, że brakuje spójnych, zharmonizowanych i porównywalnych danych dla pozyskiwania drewna w UE, a także wspólnej definicji nielegalnego pozyskiwania drewna;
- I. mając na uwadze, że w niektórych przypadkach nielegalne przedsiębiorstwa zajmujące się pozyskiwaniem drewna stosują przemoc wobec leśników, strażników, organów ścigania, działaczy na rzecz ochrony środowiska i dziennikarzy śledczych, co według doniesień doprowadziło do śmierci co najmniej sześciu osób oraz licznych przypadków przemocy i napastowania w stosunku do osób odpowiedzialnych za ochronę lasów;
- J. mając na uwadze, że pojawiają się problemy wynikające z braku uznanej na arenie międzynarodowej definicji działań objętych pojęciem „nielegalnego pozyskiwania drewna”; mając na uwadze, że ten brak precyzji stanowi poważną lukę prawną;
- K. mając na uwadze, że korupcja i oszustwa to główne czynniki sprzyjające nielegalnemu pozyskiwaniu drewna, co prowadzi do niedostatecznego egzekwowania prawa i bezkarności; mając na uwadze, że powoduje to również nasilenie różnych działań przestępczych, takich jak finansowanie konfliktów i pranie brudnych pieniędzy; mając na uwadze, że konieczne są działania UE, aby powstrzymać nielegalne pozyskiwanie drewna i wylesianie oraz ograniczyć handel nielegalnie pozyskiwanym drewnem i produktami z drewna.
- L. mając na uwadze, że według Eurojustu przestępstwa przeciwko środowisku stały się czwartym najbardziej rozpowszechnionym rodzajem działalności przestępczej na szczeblu międzynarodowym;
- M. mając na uwadze, że rozporządzenie UE w sprawie drewna określa zasady wprowadzania na rynek drewna i produktów z drewna i powinno zapobiegać nielegalnemu pozyskiwaniu drewna; mając na uwadze, że Komisja zamierza uchylić rozporządzenie UE w sprawie drewna za pomocą wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie udostępniania na rynku unijnym i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów; mając na uwadze, że Unia Europejska powinna wspierać państwa członkowskie, którym brakuje skutecznego zarządzania lasami, w zwalczaniu przestępczości i przestępczości zorganizowanej żerującej na lasach oraz propagować ochronę środowiska, w tym ochronę lasów i zrównoważoną gospodarkę leśną zgodnie z dyrektywą 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne⁽⁹⁾ oraz zgodnie z celami Europejskiego Zielonego Ładu, strategii na rzecz bioróżnorodności, planu działania „Zero zanieczyszczeń” i planu działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym;
- N. mając na uwadze, że nielegalna działalność prowadzi do niezrównoważonych praktyk, obniża wartość lasów i powoduje deprecjację poszczególnych środowiskowych, gospodarczych i społecznych funkcji lasów, prowadząc tym samym wprost do wylesiania i degradacji lasów;
- O. mając na uwadze, że nielegalne pozyskiwanie drewna wiąże się z łamaniem praw człowieka i przemocą, a także z przestępstwami związanymi z oszustwami i korupcją, takimi jak pranie brudnych pieniędzy i uchylanie się od płacenia podatków;
- P. mając na uwadze, że toczy się kilka postępowań przeciwko państwom członkowskim w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w związku z domniemanym niewdrożeniem prawodawstwa UE w tym zakresie;
- Q. mając na uwadze, że w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i innych funduszy zarządzanych przez państwa członkowskie właściciele lasów kwalifikują się obecnie do rekompensaty za usługi leśno-środowiskowe i klimatyczne oraz za wsparcie na rzecz zachowania, odbudowy i ochrony lasów, a także do rekompensaty za obszary leśne Natura 2000 i za utrzymanie oraz działania poprawiające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość środowiskową;
- R. mając na uwadze, że plany urządzenia lasu przyjęte przez państwa członkowskie powinny odpowiadać środkom koniecznym do ochrony i przywrócenia różnorodności biologicznej w lasach oraz powinny być udostępniane obywatelom; zauważa, że nie we wszystkich planach zarządzania obszarami Natura 2000 uznano wyraźną wartość lasów pierwotnych i starodrzewów oraz że środki ochrony lasów ściśle chronionych nie wykluczają całkowicie pozyskiwania drewna, który to proceder może być niezgodny z długoterminową ochroną lasów pierwotnych i starodrzewów;
1. nalega na państwa członkowskie, aby w pełni wdrożyły obowiązujące prawodawstwo UE w zakresie ochrony środowiska i przestrzegały przewidzianych w nim obowiązków; wzywa Komisję do szybszego, skuteczniejszego i bardziej przejrzystego działania, w tym poprzez regularne monitorowanie spraw i prowadzenie postępowań w sprawie naruszenia przepisów, aby zaradzić wszystkim przypadkom nieprzestrzegania przepisów; wzywa Komisję, aby przeznaczyła wystarczające środki na przewyżczenie obecnych opóźnień; jest zdania, że wystarczająca liczba wykwalifikowanych pracowników i wystarczające zasoby stanowią zasadniczy warunek pomyślnej realizacji i egzekwowania polityki UE;

⁽⁹⁾ Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 28.

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

2. zauważa, że nielegalne pozyskiwanie drewna jest nadal problemem w UE; wyraża zaniepokojenie negatywnym wpływem przypadków nielegalnego pozyskiwania drewna na europejskie lasy, dzikie siedliska, rynek wewnętrzny oraz działania UE na rzecz klimatu; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby przeprowadziły dogłębną ocenę społeczno-gospodarczych przyczyn takich zjawisk oraz by w pełni wdrożyły odpowiednie przepisy unijne i krajowe w celu skutecznego opracowania konkretnych i natychmiastowych środków służących walce z nielegalnym pozyskiwaniem drewna, co przyczyni się do zapobiegania temu zjawisku, zanim nie stanie się ono tendencją, z uwzględnieniem zobowiązań wynikających z dyrektyw dotyczących ochrony przyrody i celów strategii ochrony różnorodności biologicznej, które zostały przyjęte przez państwa członkowskie; wyraża zaniepokojenie, że rosnące ceny materiałów i energii oraz zerowa ocena emisji energii z biomasy w systemie handlu uprawnieniami do emisji mogą zwiększyć presję na lasy poza zrównoważony poziom, w tym w wyniku nielegalnego pozyskiwania drewna, ponieważ wysokie marże zysku kontrastują z niewielkim ryzykiem, przy jednoczesnym uwzględnieniu istniejących społecznych i ekonomicznych warunków życia ludzi na obszarach odległych i wiejskich UE;
3. wyraża zaniepokojenie faktem, że rosnące nielegalne pozyskiwanie drewna w UE podważa cele Europejskiego Zielonego Ładu, strategii UE na rzecz bioróżnorodności i strategii leśnej UE, gdyż będzie stanowił porażkę w ochronie unikalnej różnorodności ekologicznej oraz ostatnich zachowanych lasów pierwotnych i starodrzewów, w przywróceniu i zachowaniu naturalnych siedlisk oraz gatunków dzikiej flory i fauny, a także podważa cele skutecznie chronionych i ściśle chronionych obszarów;
4. podkreśla, że wylesianie odpowiada za 20 % światowej emisji CO₂; wyraża zaniepokojenie negatywnym wpływem nielegalnego pozyskiwania drewna na pustynnienie, erozję gleby i zjawiska takie jak powodzie; podkreśla, że wylesianie związane jest również z ginięciem wielu gatunków, które tracą swoje siedliska w wyniku nielegalnego pozyskiwania drewna;
5. wzywa prokuratorów i właściwe organy państw członkowskich do prowadzenia dochodzeń w najszerszym dopuszczalnym prawem zakresie we wszystkich przypadkach nielegalnego pozyskiwania drewna, a także w sprawach związanych z transportem, składowaniem, dystrybucją i sprzedażą nielegalnie pozyskanego drewna;
6. podkreśla, że osiągnięcie zrównoważonej gospodarki leśnej, ochrony i zachowania lasów w oparciu o mierzalne wskaźniki i progę jest kluczową kwestią dla przyszłości europejskiego leśnictwa; popiera wprowadzenie systemu certyfikacji blisko natury, aby zachować pełną różnorodność biologiczną, utrzymać długoterminową produktywność i odporność oraz sprostać wyzwaniom środowiskowym, gospodarczym i społecznym;
7. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wprowadziły środki niezbędne do przeprowadzenia dokładnej kontroli pochodzenia drewna wykorzystywanego przez przedsiębiorstwa europejskie w celu zapewnienia pełnej zgodności z rozporządzeniem UE w sprawie drewna;
8. zdecydowanie podkreśla, że Komisja powinna zapewnić, aby przeznaczono odpowiednie środki finansowe w krajowych planach strategicznych na odbudowę różnorodności biologicznej na obszarach najbardziej dotkniętych nielegalnym pozyskiwaniem drewna; przypomina, że zgodnie z rezolucją Parlamentu z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 państwa członkowskie powinny osiągnąć poziom przynajmniej 10 % rocznych wydatków na bioróżnorodność w wieloletnich ramach finansowych; z żalem zauważa, że cel finansowania bioróżnorodności w niektórych państwach członkowskich jest znacznie niższy niż uzgodnione 10 %;
9. wyraża ubolewanie, że w zrównoważonej gospodarce leśnej nie określono jeszcze progów ani przedziałów jako punktów odniesienia dla pożądanego stanu lasów ani wystarczających kryteriów dotyczących zdrowia ekosystemów, różnorodności biologicznej i zmiany klimatu; w związku z tym występuje z wnioskiem o nowe wskaźniki i progę, które są niezbędne dla możliwej do wdrożenia zrównoważonej gospodarki leśnej.
10. wzywa wszystkie państwa członkowskie do zapewnienia pełnej operacyjności systemów śledzenia drewna oraz proporcjonalności i odstraszającego charakteru sankcji w leśnictwie, aby skutecznie zniechęcać do nielegalnego pozyskiwania drewna; wyraża poważne obawy, że kary są obecnie nieproporcjonalne do wartości produktów z drewna, a podmioty odpowiedzialne otrzymują czasem tylko karę upomnienia lub bardzo niską karę administracyjną; wzywa państwa członkowskie, aby zapewniły środki na rzecz poprawy działalności organów krajowych odpowiedzialnych za leśnictwo, zwiększyły liczbę funkcjonariuszy organów ścigania tam, gdzie to konieczne, podejmowały skuteczne działania prawne i wszczynały postępowania karne w przypadkach nielegalnego pozyskiwania drewna, w oparciu o dowody zebrane przez policję lub przekazane policji przez osoby trzecie; wzywa do uwzględnienia postępowania karnego, w tym przeciwko osobom prywatnym, w przeglądzie dyrektywy w sprawie przestępstw przeciwko środowisku;
11. wzywa wszystkie państwa członkowskie do wymiany najlepszych praktyk między organami ścigania w celu zintensyfikowania walki ze wszystkimi związanymi z tym nielegalnymi praktykami,

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

12. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska oraz udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji i dostępu do sprawiedliwości w odniesieniu do planów urządzenia lasu zgodnie z rozporządzeniem w sprawie konwencji z Aarhus;

13. podkreśla, że należy prawidłowo ocenić wpływ planów urządzenia lasu na środowisko oraz nakazać państwom członkowskim przegłąd tych planów, które nie są zgodne z ustawodawstwem krajowym;

14. wyraża ubolewanie z powodu ataków na leśników, strażników, funkcjonariuszy organów ścigania, działaczy na rzecz ochrony środowiska i dziennikarzy śledczych, w tym ataków śmiertelnych, oraz przypomina, że ataki te popełniają często osoby lub dobrze zorganizowane i dobrze wyposażone gangi zamieszane w nielegalne pozyskiwanie drewna, które coraz częściej uciekają się do przemocy i regularnie dopuszczają się zastraszania;

15. wzywa władze krajowe i unijne, aby podjęły odstrasżające i zdecydowane działania mające na celu zapewnienie pełnej zgodności z krajowym i unijnym prawem w dziedzinie ochrony środowiska; zauważa, że niedociągnięcia proceduralne i brakujące kontrole zmniejszają skuteczność rozporządzenia w sprawie drewna w praktyce; wzywa unijnych współprawodawców, by skorzystali z okazji, jaką stanowią negocjacje w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie produktów wolnych od wylesiania (COM(2021)0706), i wyciągnęli wnioski z wdrażania i egzekwowania rozporządzenia UE w sprawie drewna oraz by poprawili status właściwych organów państw członkowskich, przepisy dotyczące ilości i jakości przeprowadzanych przez nie kontroli, ich stosunki i interakcje z właściwymi organami innych państw członkowskich oraz z innymi organami krajowymi i Komisją; wzywa państwa członkowskie, aby dokładnie wdrożyły obecnie obowiązujące przepisy i zakazały wykorzystywania i wprowadzania na rynek UE nielegalnego drewna; apeluje, by nielegalne pozyskiwanie drewna było traktowane jako przestępstwo i podlegało odpowiednim sankcjom karnym oraz by wchodziło w zakres stosowania zmienionej dyrektywy w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne, oraz wzywa do zacieśnionej współpracy europejskiej na rzecz zwalczania nielegalnego pozyskiwania drewna; apeluje o przyjęcie we wszystkich państwach członkowskich jednolitej definicji nielegalnego pozyskiwania drewna jako przestępstwa przeciwko środowisku, co zagwarantuje stosowanie zharmonizowanych procedur i kar w całej UE za te same przestępstwa dotyczące nielegalnego pozyskiwania drewna;

16. podkreśla, jak ważne są środki zapobiegawcze, aby ograniczyć szkody środowiskowe i gospodarcze oraz zagrożenia dla życia ludzkiego spowodowane nielegalnym pozyskiwaniem drewna; przyznaje, że w ostatnim czasie osiągnięto pewne postępy na szczeblu państw członkowskich: odnotowano poprawę w zakresie śledzenia drewna oraz przegłąd i zaostrzenie kar przewidzianych w przepisach krajowych mających na celu zwalczanie nielegalnego pozyskiwania drewna; podkreśla potrzebę opracowania odpowiednich planów odbudowy obszarów o zniszczonym środowisku w zainteresowanych państwach członkowskich; przypomina, że skoordynowane podejście europejskie i środki zapobiegawcze mogą pomóc w walce z nielegalnym pozyskiwaniem drewna; wzywa państwa członkowskie do poprawy jakości i kompletności ich systemów monitorowania lasów, tak aby można było wyciągnąć zdecydowane wnioski co do skuteczności planów urządzenia lasów w ramach sieci Natura 2000; zauważa, że w celu przeprowadzenia zadowalającej oceny skuteczności środków związanych z siecią Natura 2000 monitoring powinien obejmować gromadzenie większej ilości danych na temat obszarów w ramach sieci i poza nią oraz jakości zarządzania ochroną;

17. wzywa Komisję, aby przeprowadziła przegłąd rozporządzenia UE w sprawie drewna w celu rozszerzenia jego stosowania na całe drewno i produkty z drewna sprzedawane na rynku europejskim, co zapewni równe szanse i pozwoli uniknąć nieuczciwej konkurencji;

18. podkreśla ogromne zainteresowanie opinii publicznej zwalczaniem nielegalnego pozyskiwania drewna, co wyrażono również w petycjach nr 1248/2019, 0408/2020, 0722/2020 i 1056/2021 skierowanych do Komisji Petycji, w których informuje się o wzroście nielegalnego pozyskiwania drewna, często z powodu niedbałego egzekwowania przepisów UE na obszarach chronionych lub wstrzymania systemów nadzoru satelitarnego, a także o rosnącej liczbie przypadków agresji wobec pracowników leśnych, aktywistów i dziennikarzy;

19. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia odpowiednich środków egzekwowania prawa, aby zwalczać nielegalne pozyskiwanie drewna oraz chronić obrońców środowiska, dziennikarzy i sygnalistów; wzywa państwa członkowskie do podjęcia niezbędnych środków, aby zapobiec umarzaniu przez organy sądowe spraw związanych z nielegalnym pozyskiwaniem drewna; uznaje aktywną rolę i zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji pozarządowych i obrońców środowiska, w propagowanie działań na rzecz klimatu i ochrony różnorodności biologicznej, i wzywa UE do wspierania takich działań; podkreśla potrzebę zagwarantowania udziału społeczeństwa obywatelskiego w ramach zapewniania przejrzystości, o których mowa w art. 13 porozumienia paryskiego;

20. wzywa Komisję, aby odgrywała wiodącą rolę w globalnej walce z nielegalnym pozyskiwaniem drewna oraz promowała wdrożenie jednolitej, jasnej i uznawanej na całym świecie definicji rodzajów działalności mieszczących się w pojęciu „nielegalnego pozyskiwania drewna” w celu wyeliminowania obecnych luk prawnych umożliwiających nieprzestrzeganie tej normy; z zadowoleniem przyjmuje jako pierwszy krok wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie produktów niepowodujących wylesiania;

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

21. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby często oceniały dostępne dane oparte zarówno na monitoringu naziemnym, jak i technologiach zdalnych, takich jak obrazy satelitarne wszystkich zalesionych obszarów Natura 2000, by podejmowały odpowiednie działania, w tym wszczynanie postępowań w sprawie naruszenia przepisów w przypadku znalezienia dowodów uszkodzenia lub zniszczenia tych obszarów, oraz aby upubliczniały te oceny i działania; podkreśla, że stosowanie obrazów satelitarnych jest skuteczniejsze, jeżeli łączy się je z danymi na miejscu, w związku z czym nie należy zaniedbywać danych na miejscu; wzywa państwa członkowskie do naprawienia szkód wyrządzonych chronionym siedliskom leśnym lub chronionym siedliskom gatunków leśnych na obszarach Natura 2000 dotkniętych wylesianiem i nielegalnym pozyskiwaniem drewna;

22. podkreśla, że Komisja musi egzekwować przestrzeganie prawa UE; rozumie, że ciężar dowodu w celu wykazania istnienia naruszenia spoczywa na Komisji, która nie może opierać się na żadnych domniemaniach w sprawach o naruszenie przepisów; podkreśla jednak, że chociaż Komisja potwierdziła, iż prawidłowe stosowanie prawa Unii pozostaje priorytetem, długość niektórych postępowań w sprawie naruszenia przepisów, nawet jeśli Komisja dysponuje wystarczającymi dowodami, sugeruje, że jest inaczej; uznaje za nieodpowiedzialne, że w czasie, gdy prawodawstwo w dziedzinie ochrony środowiska jest najbardziej naruszane, a Europejski Zielony Ład przyniósł nowe inicjatywy, w Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska Komisji wciąż pracuje niewystarczająca liczba pracowników; wyraża ubolewanie, że wartości będące nie do zastąpienia są tracone z powodu beczynności Komisji i cięć w budżecie UE przeznaczonym na personel; proponuje, aby Komisja i państwa członkowskie ustaliły swoje priorytety;

23. wzywa Komisję do systematycznego wykorzystywania wszystkich dostępnych osiągnięć technologicznych, takich jak technologie zdalne, w celu zapewnienia pełnej zgodności z rozporządzeniem UE w sprawie drewna i tym samym umożliwienia kompleksowego zbadania stanu lasów w Europie;

24. wzywa Komisję, Radę i państwa członkowskie do podjęcia niezbędnych środków w celu nawiązania i rozwinięcia współpracy policyjnej z udziałem właściwych organów wszystkich państw członkowskich w celu zapobiegania przestępstwom w leśnictwie, wykrywania ich i prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, w tym w odniesieniu do handlu drewnem pochodzącym z takiej działalności; podkreśla, że Komisja, Rada i państwa członkowskie powinny systematycznie oceniać skuteczność współpracy policyjnej i okresowo ją poprawiać;

25. wzywa Komisję i Radę do starannej oceny potencjalnie negatywnych skutków, jakie propagowanie biomasy leśnej jako nośnika energii może mieć dla lasów w UE, zwłaszcza w ramach negocjacji pakietu „Gotowi na 55” i przeglądu dyrektywy w sprawie energii odnawialnej ⁽¹⁰⁾ (RED III).

26. zwraca się do Komisji, aby propagowała wymianę najlepszych praktyk między państwami członkowskimi w zakresie zwalczania zjawiska nielegalnego pozyskiwania drewna i jego skutków, w tym w ramach zielonych zamówień publicznych i przejrzystości dla konsumentów w odniesieniu do nazw przedsiębiorstw prowadzących handel nielegalnie pozyskanym drewnem;

27. wzywa Komisję, aby zachowała czujność w odniesieniu do właściwego wdrożenia rozporządzenia UE w sprawie drewna, dyrektywy siedliskowej, dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz dyrektywy o ochronie dzikiego ptactwa ⁽¹¹⁾ oraz rozporządzenia w sprawie konwencji z Aarhus, ponieważ luka we wdrażaniu unijnych przepisów dotyczących ochrony środowiska może stanowić czynnik sprzyjający przestępstwom przeciwko środowisku; zauważa, że ich naruszenia mogą prowadzić do katastrof środowiskowych i ekologicznych, takich jak degradacja i erozja gleby, osuwiska, powodzie, wymieranie unikalnych gatunków dzikich, wylesianie i zanikanie ostatnich lasów pierwotnych i starodrzewów w UE;

28. wzywa Komisję, aby przeprowadziła przegląd obecnych problemów legislacyjnych i usprawniła kontrole w celu wyeliminowania wszelkich luk prawnych umożliwiających wykorzystywanie w UE nielegalnie pozyskanego drewna, jak ma to obecnie miejsce w przypadku takich technik, jak łączenie drewna pozyskanego legalnie z drewnem pozyskanym nielegalnie dla poświadczenia pochodzenia takiego drewna;

29. wzywa Komisję, aby wykorzystywała swoją politykę handlową do ograniczenia nielegalnego pozyskiwania drewna na szczeblu międzynarodowym; podkreśla, że import nielegalnie pozyskanego drewna z krajów nienależących do UE zakłóca funkcjonowanie europejskiego rynku i stwarza nieuczciwą sytuację dla producentów europejskich; przypomina, że wykorzystywanie tego nielegalnego drewna szkodzi również społecznościom, w których jest ono pozyskiwane, oraz sprzyja dalszemu nielegalnemu pozyskiwaniu drewna i wszelkim związanym z tym procederem przestępstwom; z zadowoleniem przyjmuje zestaw obowiązkowych zasad należytej staranności dla firm, które chcą wprowadzać niektóre towary na rynek UE, zaproponowany przez Komisję we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie produktów niepowodujących wylesiania;

⁽¹⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

⁽¹¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

30. podkreśla znaczenie realizacji projektów mających na celu propagowanie gospodarki leśnej bliskiej naturze oraz ochrony, odbudowy i zachowania środowiska, przy jednoczesnym wspieraniu społeczności zależnych od zasobów leśnych poprzez rozwój krótkich łańcuchów dostaw i ekoturystyki; sugeruje opracowanie demokratycznej gospodarki leśnej i związanych z nią projektów w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi, które blisko współdziałają z zainteresowanymi stronami i społecznościami lokalnymi, najbardziej dotkniętymi – bezpośrednio i pośrednio – zmianami środowiskowymi oraz negatywnymi skutkami społeczno-gospodarczymi produkcji drewna i handlu drewnem na dużą skalę;

31. zachęca UE i państwa członkowskie, aby zbadały dalsze możliwości współpracy w zakresie zwalczania nielegalnego pozyskiwania drewna i zapobiegania temu zjawisku; zaleca, aby Komisja zapewniła państwom członkowskim platformę współpracy w celu opracowywania i dalszego usprawniania krajowych cyfrowych narzędzi monitorowania lasów służących zgłaszaniu przypadków nielegalnego pozyskiwania drewna oraz by umożliwiała szybkie i skuteczne transgraniczne interwencje przeciwko nielegalnemu pozyskiwaniu drewna;

32. wzywa państwa członkowskie, aby przyjęły na siebie główną odpowiedzialność za ochronę środowiska, w tym lasów, oraz zapewniły bezpieczeństwo leśnikom; przypomina, że korupcja w instytucjach publicznych pozostaje ważnym czynnikiem prowadzącym do bezkarności za nielegalne pozyskiwanie drewna i przestępstwa wobec działaczy na rzecz środowiska;

33. wzywa państwa członkowskie, by w jak największym stopniu zharmonizowały przepisy dotyczące kontroli nielegalnie pozyskanego drewna w celu zapobiegania wykorzystywaniu nielegalnych szlaków dystrybucji drewna na mocy przepisów państw członkowskich, w których kontrole są łagodne;

34. wzywa prokuratorów, śledczych, strażników i ekspertów finansowych do połączenia sił i wymiany wiedzy w celu sprawnego i skutecznego wykrywania, prowadzenia dochodzeń w sprawie i ścigania przestępczości zorganizowanej;

35. przypomina, że z funduszy UE można finansować rekompensaty za usługi leśno-środowiskowe i klimatyczne, poprawę odporności i wartości środowiskowej ekosystemów leśnych, odbudowę i ochronę lasów oraz rekompensaty za obszary leśne Natura 2000, w tym na rzecz drobnych właścicieli lasów;

36. sugeruje wprowadzenie regularnych obserwacji (w tym patroli bezpieczeństwa/policji i obserwacji z powietrza) w lasach i na obszarach, gdzie drewno jest transportowane lub w odniesieniu do których zgłoszono nielegalne pozyskiwanie lub transport drewna oraz handel drewnem pochodzącym z takiej działalności; podkreśla potrzebę podnoszenia świadomości policji na temat przestępstw związanych z nielegalnym pozyskiwaniem drewna i wzywa państwa członkowskie do prowadzenia specjalnych szkoleń dla funkcjonariuszy organów ścigania, aby wyposażyć ich w praktyczne narzędzia oraz dostarczyć im umiejętności i wiedzy, jakich potrzebują, aby zapobiegać działalności związanej z nielegalnym pozyskiwaniem drewna oraz wykrywać ją i ścigać, a także chronić działaczy na rzecz środowiska, sygnalistów i pracowników odpowiedzialnych za gospodarkę leśną; zachęca państwa członkowskie do współpracy w celu zapewnienia inteligentnego wykorzystania zasobów, aby zapobiegać nieprawidłowemu wdrażaniu tego środka;

37. przypomina, że nielegalne pozyskiwanie drewna jest często powiązane z innymi formami przestępczości, takimi jak nielegalny handel, korupcja, nadużycia finansowe i pranie pieniędzy, które mają głównie wymiar transgraniczny; podkreśla zatem potrzebę uznania informacji o nielegalnym pozyskiwaniu drewna za niezbędne do prowadzenia dochodzeń w sprawie innych rodzajów poważnych przestępstw oraz potrzebę wymiany tych informacji z Europolem w celu ułatwienia dochodzeń transgranicznych;

38. podkreśla, że powołanie – poprzez rozszerzenie mandatu Prokuratury Europejskiej zgodnie z art. 86 ust. 4 TFUE – unijnego prokuratora ds. przestępstw przeciwko środowisku jest sposobem na poprawę wdrażania i egzekwowania przepisów UE dotyczących ochrony środowiska oraz zwalczanie poważnych przestępstw przeciwko środowisku o wymiarze transgranicznym;

39. wzywa Komisję do przeznaczenia środków finansowych na walkę z nielegalnym pozyskiwaniem drewna;

40. podkreśla, że ważne jest zwiększanie dostępności przejrzystych danych wysokiej jakości oraz należyście uwzględnić cel nowej strategii leśnej UE w celu usprawnienia zharmonizowanego gromadzenia danych w tym zakresie; jest zdania, że wykorzystanie istniejących struktur, szczególnie krajowych inwentaryzacji stanu lasów oraz Systemu Informacji o Lasach w Europie, jest niezbędne do poprawy reakcji operacyjnej sił policyjnych w zakresie zwalczania przestępczości związanej z leśnictwem; uznaje potrzebę gromadzenia terminowych, częstych i porównywalnych we wszystkich państwach członkowskich danych dotyczących zarówno podstawowych, jak i stosowanych zmiennych odnoszących się do lasów; w związku z tym popiera wniosek w sprawie ogólnounijnych ram obserwacji, sprawozdawczości i gromadzenia danych dotyczących lasów; wzywa państwa członkowskie do gromadzenia danych na temat działań kontrolnych, liczby stwierdzonych naruszeń oraz rodzajów i wysokości nałożonych sankcji;

Czwartek, 23 czerwca 2022 r.

41. wzywa państwa członkowskie do zwiększenia świadomości społecznej na temat walki z nielegalnym pozyskiwaniem drewna i dostępnych narzędzi sprawozdawczych, m.in. poprzez ukierunkowane kampanie komunikacyjne; zachęca państwa członkowskie do uwzględnienia koncepcji ochrony lasów w programach nauczania dla dzieci jako elementu ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
42. podkreśla, że postępowania sądowe dotyczące ochrony środowiska wymagają od prawników szczególnej wiedzy i kompetencji; sugeruje w związku z tym, aby państwa członkowskie wzmocniły aspekt środowiskowy studiów wyższych w dziedzinie prawa;
43. podkreśla, że wykorzystanie technologii zdalnych, takich jak obrazy satelitarne, dla uzupełnienia zbierania danych z wykazów w terenie i inspekcji na miejscu może pomóc właściwym organom na szczeblu unijnym i krajowym w szybszym i dokładniejszym identyfikowaniu szerokich obszarów nielegalnego pozyskiwania drewna; podkreśla potrzebę skalibrowania tych danych z danymi zebranymi za pomocą monitoringu naziemnego, aby zapewnić dokładność wyników; wzywa państwa członkowskie do pełnego wykorzystania narzędzi udostępnionych przez Centrum Satelitarne Unii Europejskiej, co zwiększy ich zdolność w zakresie zwalczania nielegalnego pozyskiwania drewna; zauważa, że chociaż pozyskiwanie drewna można wykryć dzięki obrazowaniu satelitarnemu, rozróżnienie między legalnym a nielegalnym pozyskiwaniem drewna pozostaje wyzwaniem; podkreśla, że skuteczność zasobów satelitarnych w ograniczaniu nielegalnego pozyskiwania drewna zależy od zdolności władz do wykorzystywania i koordynowania informacji z innymi (naziemnymi) narzędziami monitorowania i bazami danych; uważa, że obrazy satelitarne mogą uzupełniać inspekcje w terenie i dane z wykazów w terenie jako cenny atut w wykrywaniu nielegalnego pozyskiwania drewna oraz pośrednio pomóc we wnioskowaniu o istnieniu nielegalnego pozyskiwania drewna, ukazując istnienie dróg poza dozwolonymi obszarami;
44. przypomina o zasadniczej roli, jaką innowacje technologiczne odgrywają w zwalczaniu nielegalnego pozyskiwania drewna i ogólnie przestępstw przeciwko środowisku; wzywa Komisję, aby przeznaczyła środki finansowe na wsparcie technologiczne dla państw członkowskich, które umożliwiłyby krajowym funkcjonariuszom organów ścigania korzystanie z najlepszych narzędzi;
45. podkreśla, że misja informacyjna na obszarach dotkniętych nielegalnym pozyskiwaniem drewna pomogłaby w ocenie sytuacji w terenie, głównych czynników prowadzących do nielegalnego pozyskiwania drewna oraz skutków dla ludności lokalnej, a także w określeniu sposobu postępowania w konkretnych przypadkach;
46. wzywa Komisję, aby zagwarantowała, że UE nie wspiera inicjatyw i projektów, które prowadziłyby do nielegalnego pozyskiwania drewna i wylesiania lub miałyby inne niszczące skutki dla środowiska naturalnego;
47. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.
-